

MHM Achtmaal

Klein maar fijn

Ondanks alle wettelijke hindernissen en beperkingen, is er in Nederland en België een behoorlijk aantal kleine musea dat zich op een of andere manier met oorlog, strijd en strijdmiddelen bezighoudt. Dikwijls zijn de collecties beperkt tot één bepaald facet, bijvoorbeeld de luchtoorlog, of tot een bepaald gebied of streek of periode.

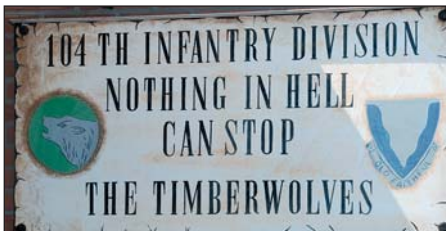
Het Militair Historisch Museum in het Brabantse plaatsje Achtmaal, heeft de Tweede Wereldoorlog als fundament en houdt zich van daaruit specifiek bezig met de verrichtingen van de 104e Infanterie Divisie die in oktober 1944 de Duitsers uit de streek tussen het Belgische Wuustwezel en het Nederlandse Zundert dreef.

De 104e US Infantry Division was oorspronkelijk gelegerd in het noordwesten van de Verenigde Staten en had de bijnaam Timberwolves. Het motto: "Nothing in Hell Can Stop the Timberwolves". De divisie betrad bij de landingen in Normandië bezet Europa en kreeg de taak om de Britten en Canadezen te ondersteunen bij hun strijd richting Lage Landen. De Wolves hielden zich in eerste instantie bezig met logistiek en waren ondermeer betrokken bij de fameuse Red Ball Express aanvoertroute. (De nauwelijks bekende operatie waarbij ongeveer 6.000 trucks betrokken waren die non-stop voedsel, water, brandstof, smeersmiddelen en munitie vanuit Normandië naar de steeds verder opschuivende fronten vervoerden over Franse wegen waarop geen enkel ander verkeer werd toegelaten.) Uiteindelijk kwamen Timberwolves eenheden - in feite zonder enige noemenswaardige gevechtservaring - in de Belgisch-Nederlandse grensstreek terecht. Een piepklein front van nog een 10 kilometer breed maar wel eentje dat gegeven was van verspreide maar geharde Duitse eenheden die hardnekkig weerstand

boden in het zompige terrein, en de bossen, velden, wegen en landerijen volgepropt hadden met mitrailleurnesten, mijnen en boobytraps.

In het algemeen wordt aangenomen dat Nederland door de Britten en Canadezen is bevrijd maar het Brabantse Zundert en omstreken werd dus door de Amerikaanse Timberwolves van Duitsers ontdaan.

Alle contacten met de vijand en gevechtshandelingen in de NL-BE grensstreek van Timberwolves eenheden zijn minutieus door het MHM in kaart gebracht.

Toekomstmuziek. Als je nou toch buitenruimte over hebt, dan kan er ook nog wel een vliegmachien bij. Let ook op de uitkijkpost in de achtergrond.

Het Militair Historisch Museum in het naburige dorpje Achtmaal heeft zich gespecialiseerd in die gebeurtenissen. Wie enigszins bekend is in de streek, heeft vast weleens het 25-ponder kanon op het erf aan de weg zien staan. Zie de vorige pagina.

Bodem = schuur

Cees Jacobs is de drijvende kracht achter de stichting die het museum op de kaart heeft gezet, op de been houdt en gestadig laat uitbreiden. Jaren en jaren verzamelen van alles en nog wat dat met de bezetting en de bevrijding van de regio te maken heeft. Pamfletten, gebruiksvoorwerpen, kleding, schoeisel; alles dat met het dagelijks leven in oorlogstijd te maken heeft. En natuurlijk ook uitrustingsstukken, militaria en wapens. De collectie bestaat deels uit giften, deels uit aanschaf uit eigen middelen (het museum ontvangt geen subsidie), deels uit bodemvondsten. Nou ja, in deze contreien is het soms handiger om het woordje “bodem” te vervangen door “schuur”...

Zoals wel vaker het geval is, is de wapencollectie van een relatief klein museum als het MHM op zich niet super-interessant voor de doorgewinterde wapenkenners. Ook de full size diorama's zijn niet te vergelijken met die mega-decors van bijvoorbeeld het Ardennen-museum in het Luxemburgse Diekirch. Ook pamfletten die spertijd aankondigen en samenscholingsverboden en dergelijke grimmige maatregelen van de bezetter, tja, die kom je vaker tegen.

Meer dan de moeite waard!

Zitten we het MHM nu een beetje af te kraken? Nee, want zoals een goed gerecht niet in moleculen moet worden ontleed wil je de smaak kunnen proeven, is het *geheel* van de MHM collectie de moeite waard. De strijd van de Amerikanen mag dan in de streek bekend zijn, daarbuiten weten weinigen ervan. Regen, ijzel, klevrige modder, levensgevaarlijke Duitse hinderlagen. Een desperate vijand die zijn terugtrekroute naar het vaderland geblokkeerd zag worden en die vier jaar de tijd had gehad de zaken naar zijn hand te zetten.

Nu levende ooggetuigen van de bezetting en de bevrijding in rap tempo in aantal afnemen, is het goed dat er musea als het MHM zijn. Het hoeft namelijk niet altijd

Aandachtrekkers. Altijd. Allemaal.

Inleveren die zoi! Gelukkig is destijds niet alles afgegeven aan de autoriteiten. Anders hadden we het 100% originele Sturmgewehr, een “schuurvondst”, niet meer kunnen bestuderen.

Hoe obligaata dan ook, de bekende pistoolmitrailleurs trekken altijd de aandacht van bezoekers. De MHM-wapencollectie is bescheiden maar groeit gestaag.

groot, groots en allesomvattend te zijn. Het zijn juist de kleinere gespecialiseerde collecties die de soms pietepouterig kleine maar o zo waardevolle details in huis hebben waaruit het geheel opgebouwd is.

Uitpuilende collectie

Het Militair Historisch Museum Achtmaal onderhoudt uiteraard goede contacten met (de nabestaanden van) veteranen van de Timberwolves divisie. Zij hebben het piepkleine Brabantse dorpje al een aantal keren bezocht en zijn de stichting dankbaar voor het gedenken van de strijd. Zulke contacten leveren natuurlijk ook unieke, authentieke parafernalia op, uiteenlopend van documenten tot aan uitrustingsstukken, uniformen enzovoort. Wilt u zoveel mogelijk wapentuig zien, bent u een uitsluitend-hardware type, dan is het MHM wellicht te klein en te beperkt voor u. Gaat uw interesse echter verder dan dat en wilt u meer te weten komen over een nauwelijks belicht facet van de bevrijding van Nederland, rijd dan eens naar dat rustige, landelijke grensgebied zuidwestelijk van Breda.

Alle ins en outs betreffende een bezoek aan het Militair Historisch Museum Achtmaal vind u op de gelijknamige website met .nl er achter geplakt. Groepen zijn ook welkom, alsmede het bijwonen van lezingen. Voor de entree-

Er is ter plekke ook het nodige uit de lucht komen vallen. Rechts de T.1154 zender uit een Lancaster.

prijs van 4 euro hoeft bijna niemand het te laten. Afijn, check die website voor dit soort details.

Overigens hebben Cees Jacobs en de zijnen gevorderde plannen voor uitbreiding van de collectie en het aandachtsgebied naar de periode "Nederlands Indië". Heel wat controversiëler dan de bevrijding, maar even zo goed een deel uitmakend van de Nederlandse militaire historie. Dat uitbreiding van de opstallen of verhuizing dan aan de orde komt, ligt voor de hand. De collectie is nu al aan het uitpuilen.

De Timberwolves leerden snel. Hier in een buitgemaakt Sturmgeschütz III, de linker GI heeft een opgeraapte MP44.

Een Sturmgeschütz heeft het NHM niet in de uiterst bescheiden voertuigcollectie. Maar wel een 8 cilinder Buick staff car. En natuurlijk een piekfijne H-D WLA "Liberator". Alleen al het geluid al van die zijkleppen!...

Aangifteplicht roerend bezit van vijanden en landverraders.

Bureau van Roerende Goederen van Vijanden en Landverraders.

Gemeente _____

De Burgemeester van _____ in opdracht van het Militair Gezag maakt het publiek met den meesten nadruk er op aient, dat eenieder, die roerende goederen van vijandelijke oorden, N.S.B.-ers en politieke gevangenen onder zich heeft, verplicht is, hiervan onmiddellijk aangifte te doen aan bovengemeld bureau.

Deze aangifteplicht geldt bovendien voor eenieder, die inlichtingen of aanwijzingen kan verschaffen, omtrent deze goederen, indien zij uit gebouwen of woningen zijn onttreemd of elders zijn opgeslagen, waar zij zich ook bevinden.

Artikel 44 van het Besluit Vijandelijk Vermogen (Staatsblad No. E 133) stelt het malten van de aangifte als misdrijf strafbaar met een gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van ten hoogste vijftigduizend gulden.

Bijaldien iemand kennis draagt van handelingen, welke tot strekking hadden of hebben, goederen aan in beslagneming te onttrekken, dient hij eveneens hiervan het bovengemelde bureau kennis te geven.

De Burgemeester voornoemd,

Drak P. D. Moerman Beulle

Nauwelijks bevrijd of de Nederlandse overheid maant de bevolking om bezitters van oorlogsbuit erbij te lappen. Dit is nou precies een van de redenen waarom musea, hoe klein ook, belangrijk zijn. Je geschiedenis kun je maar beter kennen...